

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 2, Uumbaji, Mwanzo 1:1-2:3

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hiki ni kipindi nambari mbili, Uumbaji, Mwanzo 1.1 hadi 2.3.

Kipindi cha 2 ni simulizi ya uumbaji katika sura ya 1, mstari wa 1 hadi sura ya 2, mstari wa 3, na kuna mambo matano kwa leo.

Kwanza, muundo wa simulizi ya uumbaji.

Pili, tafsiri ya neno muhimu “siku.”

Tatu, uumbaji na baraka kwa wanadamu.

Nne, Sabato.

Tano, theolojia. Tunajifunza nini kuhusu Mungu na uumbaji wake? Kwanza, muundo wa akaunti ya uumbaji. Naam, labda ni dhahiri sana kwamba tuna muundo wa siku sita pamoja na mmoja linapokuja suala la kuunda akaunti.

Ninachomaanisha kwa hilo ni kwamba tuna siku sita za uumbaji, na kisha, katika sura ya 2, mstari wa 1 hadi 3, tuna siku ya saba. Na hii ni siku ya kukoma, siku ya kupumzika wakati uumbaji utakapokamilika mwishoni mwa siku ya sita. Kwa hivyo ndivyo ninavyomaanisha kwa mpango wa sita-jumlisha-moja.

Ili kuangalia mambo mahususi, tufanye nini na mstari wa 1? Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na dunia. Na linapokuja suala la mbingu na dunia, hapo tunapozungumza kifasihi, tuna kile kinachojulikana kama merism, tamathali ya usemi, merism, merism. Merism ni pale ambapo una kinyume kinachoonyesha ukamilifu au ujumuishaji.

Kwa hivyo, inaposema mbingu na dunia, inasema kwamba Mungu aliumba kila kitu. Na hiyo ndiyo kauli yetu kuu. Kwa kweli, inachosema ni kwamba Mungu aliumba kila kitu mwanzoni, kiini, nyenzo ambayo itatoka katika mpangilio na mpangilio ulioubwa.

Na kisha tuna maelezo ya jinsi dunia ilivyokuwa Mungu aliposema katika mstari wa 3, iwe nuru. Kwa hivyo, hii pia ni hatua ya awali ya kuelewa hotuba hii ya kwanza ya uumbaji, kwa hivyo iwe nuru. Kwa hivyo, ninaelewa mstari wa 2 kama utangulizi kidogo na bado ni mazingira ya siku ya kwanza ya uumbaji.

Na kuna misemo mitatu, maelezo yanayopatikana katika mstari wa 2. Dunia ilikuwa ukiwa na utupu. Njia nyingine ya kusema hivyo ni kwamba dunia haikuweza kuhimili uhai. Hakika haikuhimili uhai wa mwanadamu.

Kwa hivyo, inaposema haina umbo, basi hapa tunaona kwamba haijaumbwa kwa njia isiyo na mpangilio, na kisha inakuwa tupu. Hakuna uhai ulioubwa. Maelezo ya pili ni kwamba kuna giza.

Giza hili linajumuisha, ukigundua, kilindi—maji, uso wa vilindi. La tatu ni uwepo wa Roho wa Mungu, aliyekuwa akizunguka-zunguka, akielea juu ya maji.

Kwa maneno mengine, ingawa haikuwa na umbo na tupu, haikuwa imepangwa kwa njia ambayo ingeweza kutoa au kudumisha uhai; haikuwa nje ya udhibiti. Roho wa Mungu alikuwa akiruka juu na kwa hivyo akijiandaa kwa kile kinachotokea katika mstari wa 3. Kisha, tuna siku tatu za kuleta umbo ambapo hakuna umbo. Na hivyo, siku ya kwanza, ya pili, na ya tatu.

Hebu tuangalie siku hizo tatu. Kwa hivyo, una mwanga, kama unavyoona, ambao umetenganishwa na giza. Utengano ni muhimu sana kwa simulizi ya uumbaji kwa sababu kwa utengano, una mpangilio na muundo, na tutaona kutakuwa na maendeleo.

Kisha, siku ya pili, tuna utengano unaohusiana na maji. Na kuna kile kinachoelezwa hapa kama anga. Anga hii ni vigumu kuelewa haswa, lakini hii itakuwa utengano wa angahewa kati ya maji yaliyo juu na maji yaliyo chini.

Maji yaliyo juu yangukuwa kile tunachokielewa kuwa maji ya angahewa. Maji yaliyo chini, bila shaka, yangukuwa yale yaliyo juu ya ardhi. Kwa hivyo, siku ya pili, tuna utengano kati ya anga na maji katika mstari wa 6 hadi wa 8. Siku ya tatu, mstari wa 9 hadi wa 13, hapa tuna utengano kati ya maji yaliyo juu ya nchi na nchi kavu.

Kwa hivyo huo ndio utengano huu ambapo ardhi kavu inaitwa ardhi, mstari wa 10, na maji yaliyokusanyika, bahari. Sasa, njia moja ambayo ardhi hufanya kazi ni kwamba inaweza pia kumaanisha ardhi. Hapa, ni wazi kuwa ni ardhi.

Ni neno lile lile la Kiebrania. Na kuna viumbe viwili siku ya tatu. Angalia kinachofuata katika mstari wa 11.

Ardhi na itoe mimea, mimea inayozaa mbegu, na miti juu ya ardhi inayozaa matunda yenye mbegu ndani yake kulingana na aina zake mbalimbali. Kwa hivyo, na hili ni muhimu katika mstari wa 12, ardhi ni mpatanishi. Ardhi ilizaa mimea.

Kwa hivyo, Mungu anaiamuru ardhi kama mpatanishi kutoa mimea. Kwa hivyo kile ambacho hakikuwa na umbo na hakingeweza kudumisha uhai kimegeuzwa. Sasa una umbo la shirika, na sasa una uhai unaotoa mimea.

Kwa hivyo, siku mbili za kwanza utakuwa na tukio moja la uumbaji. Siku ya tatu utakuwa na matukio mawili ya uumbaji. Sasa hii inatuleta kwenye siku ya 4, 5, na 6. Na tutagundua kwamba mistari ya 4, siku ya 4, 5, na 6 ni sambamba na siku ya 1, 2, na 3. Na hii inashughulikia utupu unaoelezwa.

Hakuna uhai. Na hivyo Mungu hutoa uhai. Kwa kuwa siku tatu za kwanza zingeweza kudumisha uhai, sasa tuna uhai unaotokana na neno la Mungu.

Sasa, jambo la kushangaza ni ninapozungumzia uhai siku ya nne, na hiyo itakuwa mstari wa 14 hadi 19, inazungumzia vitu vyenye mwanga vilivyo katika anga la anga. Sasa, kuna utengano hapa, ni wazi, kati ya mchana na usiku. Inasema viache viwe ishara za kuashiria majira, siku, na miaka.

Kwa hivyo hiyo ndiyo kazi yao. Jinsi wanavyofanya kazi ni kwa maslahi ya dunia na, hatimaye, familia ya wanadamu. Pia tunaona kwamba marejeleo yanafanywa kwa jua na mwezi, lakini si kwa lugha hiyo.

Inasema Mungu aliumba mianga miwili mikubwa, mwanga mkubwa zaidi, na kisha tunaambiwa mwanga mdogo zaidi. Na hii, kwa hivyo, hutoa utupu wa anga na miili ya kung'aa. Sasa tunasema, lakini miili ya kung'aa haiko hai.

Hili ni kweli; tunajua hili, na Waebrania hawakuelewa kuwa hai. Lakini mwandishi analiweka kama linalojaza kwa sababu ya mwendo wa miili hii. Kisha tunafika siku inayofuata, siku ya tano, na hapa tuna maji na anga.

Kwa hivyo, unaweza kuona kwamba hii inafanana na utengano kati ya anga na maji uliotokea siku ya pili. Na hivyo, pamoja na maji, una, inasema, viumbe hai, samaki. Na kisha una ndege, au ndege, angani.

Siku iliyofuata, siku ya sita, ndiyo Mungu alisema, nchi na iache... Kumbuka, siku ya tatu ilikuwa na akaunti mbili za uumbaji. Tunayo ya kwanza ni utengano kati ya ardhi na bahari. Na hapa tuna uzalishaji, uumbaji wa wanyama wa nchi kavu, aina mbalimbali za mifugo, viumbe vinavyotambaa ardhini.

Unaweza kuona kategoria hizi ambazo zimeorodheshwa kwa ajili yetu. Kisha tuna tukio la pili la uumbaji siku ya sita. Na hili pia liko ardhini, na hili lingekuwa ubinadamu.

Na hivyo, katika mstari wa 26 hadi 28, tunaona uumbaji wa mfano wa Mungu mwenyewe. Mwanamume na mwanamke waliumbwa kwa mfano wake. Siku ya mwisho ni siku ya saba.

Na, bila shaka, wale waliokuwa wakisoma simulizi ya uumbaji, au kusikia simulizi ya uumbaji, wangeelewa Sabato kama inarejelea Sabato. Neno Sabato halionekani hapa. Lakini siku ya saba, iwe ni siku ya saba, au mwezi wa saba, au mwaka wa saba, au kuzidisha saba, hiyo ingekuwa miaka 49, na kisha mwaka wa Yubile.

Waebrania wangeelewa kwamba Sabato ilikuwa akilini, kwa hivyo ndiyo maana naita siku hii Sabato. Lakini kwa kweli, inasema siku ya saba, na hii si siku ya uumbaji.

Hii inatofautishwa na siku ya sita ya ufunguzi, siku ya kwanza hadi ya sita, badala yake. Kwa hivyo, hiyo itakuwa uelewa mzuri wa muundo wa akaunti ya uumbaji. Sababu ya kutaka kumaliza akaunti ya uumbaji katika sura ya 2, mstari wa 3, ingawa kinachofuata katika sura ya 2, mstari wa 4, ni akaunti ya pili ya uumbaji.

Sababu ya kutaka kuimaliza ni kwa sababu ya kinachofuata katika mstari wa 4. Tukio la kwanza la usemi wa toledoth. Kwa hivyo, hii ni vizazi, hii ndiyo lugha inayotumika, toledoth kutoka Yarod, hii ni vizazi. Au ukigundua, simulizi labda ni tafsiri bora zaidi, kwani kinachofuata ni simulizi ya simulizi ya simulizi ya uumbaji wa pili.

Na kile ambacho ningependa kwetu, na mengine mengi zaidi, yatasemwa katika kikao chetu cha tatu; ninachotaka tutambue ni kwamba simulizi ya pili ya uumbaji inayofuata katika sura ya 2 haipingani, ingawa kuna tofauti. Tunachopata katika simulizi ya uumbaji ya sura ya 2 kinakamilishana kwa sababu inatupa mitazamo miwili ya tukio moja. Ya kwanza inahusiana na maelezo ya jumla ya kile kilichotokea katika kategoria za jumla.

Sasa, tunapokuja kwenye simulizi la uumbaji la sura ya 2, litaingia katika siku hiyo ya sita ambapo tuna uumbaji wa bustani ambayo tunawapata mwanamume na mwanamke walioumbwa, na pia inarejelea uumbaji wa wanyama. Na kisha, inaishia na muungano wa mwanamume na mwanamke. Sasa, angalia sura ya 2 mstari wa 4 unasema, na hili ni muhimu kwetu, inasema, hili ni simulizi la mbingu na nchi zilipoumbwa.

Unaona, hiyo ni mwangwi wa sura ya 1 mstari wa 1. Inarejelea waziwazi. Katika siku ambayo Bwana Mungu aliumba dunia na mbingu. Ningependa tusimame hapo hapo na kugundua kwamba kuna mabadiliko.

Ilhali katika 4a inasomeka mbingu na dunia, sasa angalia kilichogeuzwa katika 4b. Dunia na mbingu. Kugeuzwa huko labda ni kidokezo ambacho mkazo sasa utakuwa juu ya kile kinachotokea kwa familia ya wanadamu duniani.

Na sasa , tunazingatia kipengele hicho mahususi cha uumbaji siku ya sita. Kwa hivyo, ingawa sura ya 2 inazungumzia uumbaji kimantiki, si utata bali ni mpangilio wa kimantiki wa msisitizo maalum ambao ungesaidiana na simulizi la uumbaji katika sura ya 1. Sasa, hebu tuzungumzie neno hili linalotumika kote na hilo ni neno siku. Neno la Kiebrania ni yom.

Na kwa hivyo, tunajua tangu zamani kwamba kulikuwa na matatizo katika kutafsiri neno hili siku, yom. Na kwa matatizo namaanisha kwamba kulikuwa na tofauti za maoni kuhusu kama hii ni siku ya kawaida ya jua, ambayo tungeiita siku ya saa 24, au kama siku ilikuwa na maana ya mfano au la. Kwa hivyo, hii haikutokea katika sayansi ya kisasa, ingawa ikawa tatizo kubwa na kuibuka kwa sayansi ya kisasa, haswa historia ya jiolojia.

Leo, wanasayansi wa dunia wanaamini kwamba dunia ina umri wa takriban miaka bilioni 4.5. Na kwa hivyo kumekuwa na juhudi zilizofanywa ili kuelewa jinsi ilivyo kwamba tunaweza kuwa na siku za jua akilini katika siku hizi sita za uumbaji, tofauti na jinsi neno yom linavyoweza kutumika kwa njia ya mfano, wazo la mfano. Naam, ni dhahiri sana, sivyo, kwa nini wengi wangetafsiri hii kama siku ya jua, kwa sababu ya lugha inayotumika.

Inasema kwamba mwishoni mwa kila moja ya siku hizi sita, kulikuwa jioni, na ikawa asubuhi siku ya kwanza. Na hii inachukuliwa kama siku ya jua. Kisha tunajua kwamba popote siku inapotokea katika Biblia ya Kiebrania kwa lugha ya nambari, katika hali hii, siku ya kwanza, siku ya pili, au siku ya tatu, inarejelea siku ya jua.

Njia ya pili ambayo kuelewa yom ingekuwa katika wazo hili la mfano, na hiyo ni kwamba siku ingekuwa kipindi kirefu cha muda, na kwamba haingekuwa na hamu kubwa ya kutuambia kuhusu wakati au jinsi uumbaji ulivyotokea, bali ni nani muumbaji. Na kwa hivyo, kumekuwa na majaribio ya kuchora uhusiano wa karibu kati ya historia ya kijiolojia na siku hizi sita za uumbaji. Wengine wanaona uhusiano dhaifu, maendeleo fulani, maendeleo ya kimantiki, katika kusimulia siku hizi sita, kama vile kuna maendeleo fulani ya kimantiki katika historia ya kijiolojia.

Kwa hivyo hilo limekuwa jaribio moja la kulielewa, ambapo neno siku linapatikana ndani ya Mwanzo lenyewe kumaanisha kitu kingine isipokuwa siku ya jua, ikiwa siku ya jua imekusudiwa kabisa. Kwa hivyo, mfano wa hili ungekuwa ikiwa utaangalia pamoja nami sura ya 1, mstari wa 5, Mungu aliita nuru yom. Mungu aliita nuru mchana.

Labda hakuweza kurejelea kipindi kizima cha jua, ikizingatiwa kwamba kinachofuata ni usiku. Na kisha nadhani mfano mwingine ambao ni muhimu kwetu ni kuangalia sura ya 2, mstari wa 4. Na tulikuwa tukiuangalia muda mfupi uliopita. Katika sura ya 2, mstari wa 4, inasomeka katika 4B, kihalisi kwa Kiebrania, katika mchana, katika

tafsiri nyingi, imetafsiriwa tu kama ya muda, wakati Bwana Mungu aliumba, lakini inamaanisha katika mchana.

Na hapa , kwa wazi kabisa, siku inarejelea, sivyo, uumbaji wote, siku zote sita. Kwa hivyo, kwa sababu hiyo, au sababu hizi, wengine wamechukua hii kama vipindi vya muda, ambavyo vinaweza kuchukua kipindi kirefu zaidi cha historia ya kijiolojia. Ingawa, wangelazimika kuuliza maswali kuhusu mabilioni ya miaka, haswa linapokuja suala la historia ya maisha ya mwanadamu siku ya sita.

Sasa, mbinu nyingine ya hili ni kwamba tuna hadithi tu. Tatizo na hili ni kwamba inadhaniwa kwamba hii ingekuwa hadithi kuhusu kutuambia kuhusu Mungu. Na kwa hivyo, ingekuwa ya ufunuo, sio kutupa maelezo mahususi kuhusu Mungu na uumbaji.

Na tatizo na msimamo huo, ambao nadhani sijisikii vizuri linapokuja suala la kutafsiri Mwanzo, kwamba huwezi kujifunza chochote kuhusu uumbaji au historia. Kwamba hakuna uhusiano kati ya simulizi la uumbaji wa Mwanzo na historia halisi ya nyenzo, kimwili, kijiolojia, na binadamu. Kwa hivyo, nadhani hitaji la lugha ya nasaba inayotumika, kuunganisha pamoja hadithi mbalimbali, hizi ni vizazi vilivyotokea mara 11, linatuonyesha kwamba kuna uhusiano wa kihistoria kati ya hadithi za uumbaji na ubinadamu wa awali.

Kama vile nasaba ilivyo ya kihistoria, na kama vile masimulizi ya wazee wa kizazi yanavyojionyesha wazi kama ya kihistoria, lugha ya nasaba inayotumika kama utangulizi ni jinsi mwandishi anavyosema kwamba historia ya msingi au ya kizamani na historia ya wazee wa kizazi inapokutana kama simulizi moja ya kihistoria. Sasa, kuhusu chaguzi za kuchukua siku kama siku ya jua au kurejelea vipindi virefu vya muda, ningeegemea kwenye mbinu ya pili tofauti na siku ya jua. Na nadhani hilo linahitajika kutoka kwangu, na hii ndiyo sababu.

Hii si kwa sababu tu ya kubadilika kwa neno siku ambalo tumeona bali pia kwa sababu huwezi kuelewa tunachomaanisha kwa siku ya jua linapokuja suala la kutafsiri siku hadi jua liwepo. Unawezaje kuwa na siku ya jua bila jua? Na hilo hutokea siku ya nne. Kwa hivyo, inapotumia lugha ya jioni na asubuhi, hapa nadhani ni njia ya kuelezea maendeleo kutoka gizani yanayotokea katika mstari wa 2 hadi nuru inayotokea katika mstari wa 3, na kwamba muundo huu unatumika kwa madhumuni ya kifasihi kugawanya simulizi ya uumbaji katika siku zake sita.

Kwa hivyo, ninachokiona kama mbinu ya usemi badala ya kuichukulia kama siku ya jua, siku ya saa 24. Sasa kuna sababu ya pili zaidi kwamba ningeaona kwamba siku ya jua haizingatiwi, na hiyo ndiyo siku ya mwisho, siku ya saba. Katika sura ya 2, mstari wa 3, ukiangalia, mstari wa 3, inasomeka, Mungu akaibariki siku ya saba na kuitakasa kwa sababu katika hiyo alipumzika kutokana na kazi yote ya uumbaji aliyoifanya.

Siku ya saba basi haina mpango, ilikuwa jioni na ikawa asubuhi. Kwa maneno mengine, inadokeza kwamba siku ya saba haipaswi kuchukuliwa kama siku halisi, lakini inapaswa kuchukuliwa kama halisi pamoja na zaidi. Kwa maneno mengine, siku ya saba inafuata siku hizi sita za uumbaji, lakini ina maana kwamba siku ya saba inaendelea.

Na hii ina maana ya kitheolojia na kiroho. Na mwandishi wa Waebrania, na utaona hili katika Waebrania sura ya 3 na 4, atazungumzia jinsi siku ya saba ilivyo siku ya mapumziko ya Sabato ambayo bado inapatikana kwa sababu ni siku ya mapumziko ya kiroho. Na naweza kusema zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi.

Kwa hivyo, kwa sababu nilizoonyesha, nadhani kwamba tulichonacho hapa ni njia tofauti ya kusimulia hadithi ambayo ni ya kihistoria kwa maana kwamba ni halisi. Ni tukio halisi, si tukio la hadithi tu. Na pia tunaweza kujifunza kitu kuhusu ulimwengu halisi wa kimwili, wa kibinadamu tunaishi.

Kwa hivyo, simulizi la uumbaji linaweza kusimuliwa kwa njia tofauti. Linasimuliwa kwa maana ya kile tunachokiita lugha ya fenomenolojia. Lugha ya fenomenolojia ni pale unapopata maelezo ya kile kinachoonekana kwa jinsi kinavyoonekana na jicho la mwanadamu tofauti na lugha sahihi na ya kisayansi.

Tumezoea hili. Mfano unaojulikana zaidi ni mtu wako wa hali ya hewa, ambaye hakupi maelezo ya kina ya kisayansi anapotumia lugha ya kuchomoza kwa jua na kuchwa kwa jua. Ni jinsi inavyoonekana.

Na sote tunaelewa hilo. Sote tunalikubali. Hatulichukulii kama kosa au kupotosha.

Ni njia tofauti tu ambayo kile tunachokijua kuwa kweli kinaonyeshwa. Na nadhani ndivyo inavyoendelea siku hizi. Ni kama vile mtu amesimama juu ya uso wa dunia na anaangalia matukio haya yote ya uumbaji.

Sasa, hebu tuangalie uumbaji na baraka kwa wanadamu. Hapa tutazungumzia uumbaji wa kipekee wa wanadamu. Na kwa hivyo, tunachokiona ni, kama nilivyosema katika kipindi chetu cha kwanza, kwamba ingawa Mungu anazungumzia kile anachoumba, na hata anabariki pale tunapopata uhai wa wanyama walioumbwa, uhai wa majini, uhai wa anga au uhai wa angani, ndege, na kisha uhai wa wanyama, wanasemekana kuwa wamebarikiwa na Mungu.

Lakini linapokuja suala la ubinadamu, Mungu huzungumza na ubinadamu. Anawapa nafasi ya upendeleo kama vile wameumbwa kwa mfano wake. Sasa, bila shaka, kuna majadiliano mengi kuhusu mfano wa Mungu ni nini, lakini nadhani kwa msingi wa aina hii ya muktadha na kinachofuata katika sura ya 2, tunaweza kusema kwamba inahusiana na uumbaji wa wanaume na wanawake kama watu, utambulisho.

Kwa hivyo, hebu tutumie uhusiano wa istilahi. Kilicho muhimu linapokuja suala la uumbaji na baraka kwa wanadamu ni kwamba wasomi wamejaribu kushindana na asili ya mwanadamu dhidi ya ile ya mnyama. Na kwa nini wanadamu wanathaminiwa sana na Mungu? Kwa hivyo, hebu tuangalie mstari wa 26.

Kisha Mungu akasema, Mwanadamu, kwa mfano wake mwenyewe, kwa mfano wa Mungu, alimwumba. Mwanamume na mwanamke, aliwaumba. Kisha Mungu akawabariki, akawaambia, Zaeni, mkaongezeke.

Ijazeni dunia, iitiishe, mtawale samaki wa baharini, ndege wa angani, na kila kiumbe hai kiendacho juu ya nchi. Sasa, inaposema sanamu na mfano, maneno haya mawili ni tofauti kwa Kiebrania, lakini yanaingiliana kwa kiasi fulani kwa sababu yote mawili yanahusiana na uwakilishi. Picha ni muhimu sana kwa ajili ya utafiti wetu kwa sababu hutumiwa sanamu.

Lakini taswira na mfano hutumika kama visawe katika Mwanzo sura ya 5, mstari wa 1, na kisha pia katika Mwanzo 9, mstari wa 6. Kwa hivyo, kwa kweli, taswira na mfano hazipaswi kutengwa bali kuonekana kama usemi wa kishairi, marudio, ambapo unazungumzia jinsi wao, yaani, mwanamume na mwanamke, wanavyomwakilisha Mungu. Sasa, linapokuja suala la maelezo ya, vema, kujibu swali, taswira ya Mungu ni nini? Sababu ya kuwepo kwa mapambano fulani kuhusu hili ni kwa sababu kifungu hiki hakituambii taswira ya Mungu ni nini. Badala yake, kinachotuambia ni kile ambacho taswira ya Mungu hufanya, na hiyo ndiyo taswira ya Mungu inatawala, taswira ya Mungu huzaa.

Nadhani mwandishi anachokifikiria hapa ni kutumia lugha ya Mashariki ya Karibu ya kale kwa njia kadhaa. Kwanza kabisa, anatomia lugha ya familia za kifalme kwa sababu wazao wa familia ya kifalme pia wangukuwa, bila shaka, watu wa kifalme ambao wangetambuliwa kama wana wa mfalme au mfalme mwenyewe angeonekana kama, hii ndiyo lugha, wana wa miungu. Na kwamba ama pamoja na Misri, mfalme alikuwa Mungu, alikuwa Horus, au huko Mesopotamia na Kanaani, hapo ungekuwa na mfalme kama nusu-mungu.

Linapokuja suala la Israeli, bila shaka, Waisraeli, mfalme wao hakuwa Mungu wala nusu-mungu, bali alikuwa mwakilishi. Na hapa ndipo sanamu pia inapohusika, ambapo mfalme katika kushinda nchi mara nyingi angesimamisha nguzo ya jiwe, nguzo, ambapo mfalme angeelezea vita mbalimbali, kushinda nchi, na huenda hata akachonga sanamu katika nguzo yake ya jiwe. Na hivyo ndivyo ilivyokuwa njia yake ya kudai nchi hiyo kama yake.

Tukiunganisha haya basi, Mungu anaweza kuwa anasema kwamba wanaume na wanawake, wao ndio chapa yangu ya mkono, nguzo yangu, akisema kwamba mimi ndiye mmiliki wa mbingu na dunia, kwamba mimi ndiye mwanzilishi wa uhai wote.

Na pia kwamba mwanamume na mwanamke wanawakilisha utawala wa Mungu. Kwa maneno mengine, wana mamlaka yanayotokana.

Hili linaonekana wazi tunapoangalia utawala wa lugha katika mstari wa 26. Na kisha pia katika mstari wa 28, tawala, au kutiisha, hiyo ndiyo lugha ya wafalme. Na kwa hivyo kinachosemwa hapa, muhimu sana kitheolojia kwetu, ni kwamba mwanamume na mwanamke wanawakilisha utawala wa Mungu juu ya dunia na kwamba mwanamume na mwanamke, kwa hivyo wana mamlaka yanayotokana ndani yao, kama makamu wa watawala juu ya dunia, na wanawajibika kwa Mungu kwa jinsi wanavyoitunza dunia.

Mstari wa 27 pia unatufundisha. Kwa hivyo, Mungu alimuumba mwanadamu. Hebu tuache hapo hapo kama tulivyoona katika mstari wa 26.

Lugha mwanadamu ni neno la jumla linalotumika katika Kiebrania, na unafahamu hili, adamu, likimaanisha mwanadamu. Kwa hivyo, Mungu aliumba mwanadamu kwa mfano wake mwenyewe. Kwa mfano wa Mungu, alimuumba.

Nataka uangalie mabadiliko ya kishairi hapa. Inaanza na Mungu alipomuumba mwanadamu, na tuendeleo kusema wanadamu, kwa sababu kama tutakavyoona, inajumuisha mwanamume na mwanamke. Kwa hivyo hiyo ingefuatiwa na, kwa mfano wake mwenyewe, na kisha inasema tena, hapa ndipo inapogeuzwa, mfano wa Mungu, na kisha mwishowe, alimuumba.

Kwa hivyo, jinsi hii inavyoweza kueleweka kwa upande wa sehemu zake zinazofanana, kwa hivyo Mungu alimuumba mwanadamu, hiyo ingekuwa A, kwa mfano wake mwenyewe ingekuwa B, kwa mfano wa Mungu ingekuwa B inayolingana, na kisha akamuumba, ingekuwa A inayolingana. AB, B A. Kwa nini ni hivyo? Labda, labda kuisitiza wazo la picha. Sasa, usemi wa tatu wa kishairi katika mstari wa 27 unaelezea ubinadamu, ubinadamu, unaopatikana katika 27, na hii inatuambia kwamba ubinadamu umeundwa na jinsia mbili tofauti, mwanamume na mwanamke; aliwaumba.

Mwanamume na mwanamke, aliwaumba. Kwa hivyo, inatuambia kwamba mwanamume na mwanamke wameumbwa kwa mfano wa Mungu. Pia nataka kukuonyesha kwamba tunapozungumzia baraka kwa wanadamu, na hiyo ni muhimu kwetu kuona kwamba ilhali katika Mashariki ya Karibu ya kale, wafalme na watu mashuhuri wa kifalme walichukuliwa kuwa wana wa Mungu au wana wa Mungu.

Lakini linapokuja suala la theolojia ya Kiebrania, wazo la Kiebrania, na mtazamo wa Kiebrania, ni demokrasia kwamba, kwa hilo, namaanisha kwamba wanaume na wanawake wote wana hadhi hii ya juu machoni pa Mungu, ambaye si mfalme tu, bali wanaume na wanawake wote, wanadamu wote, wale wote walioumbwa kwa mfano wa Mungu wana uhusiano huu na Mungu na wanafurahia baraka ya Mungu na

matunda ya baraka hii, akiwapa mamlaka inayotokana, kama wafalme, kama watu wa kifalme, juu ya uumbaji wa Mungu wa duniani, nyanja yake ya duniani. Sasa, tukirudi kwenye wazo hili lote la asili ya mwanadamu, asili ya mwanadamu, tunamaanisha nini kwa asili? Na hilo ni muhimu kwetu kuelewa. Asili ya mwanadamu, basi, ikiwa ungechukua, tuseme, ndege na wanadamu, tuna mwingiliano fulani katika asili yetu muhimu; hiyo ndiyo maana ya asili, kiini chako, asili yako muhimu, na kile kinachoitambulisha.

Kwa mfano, ndege wana macho, na wanadamu wana macho. Ndege huimba, na wanadamu huimba. Lakini ndege hufanya mambo, na wanadamu hufanya mambo ambayo wengine hawafanyi.

Kwa hivyo, ndege wanaweza kuruka, na sisi haturuki. Kwa hivyo, itakuwa vibaya kusema kwamba tuna asili ya ndege au ndege ana asili ya mwanadamu. Sasa, ingawa kiini chetu, uhai wetu, ni tofauti linapokuja suala la maisha ya mwanadamu, sote tunashiriki katika ubinadamu asili ya kawaida, asili ya kawaida.

Hata hivyo, hiyo haimaanishi kwamba sote ni nakala za kaboni. Hapana, sivyo kwa vyovyote vile. Kwa sababu tuna utambulisho wa kipekee, au unaweza kusema watu, na hilo linachukua nafasi ya kwanza kuliko asili ya mwanadamu.

Acha nikupe pendekezo kuhusu jinsi hii inaweza kuwa. Tuseme, kwa mfano, tulifafanua asili ya mwanadamu kama mtu anayeonyesha akili, mtu ambaye ana akili. Lakini kinachotokea mwishoni mwa maisha, au wakati mwingine, lakini kwa kawaida tunakifikiria mwishoni mwa maisha, pamoja na shida ya akili, wakati mtu anapoteza usemi huo wa akili kwa sababu ya ugonjwa wa kiafya, au mtu aliyezaliwa mlemavu katika akili yake.

Je, hiyo ina maana kwamba wao si binadamu? Hapana, kwa sababu sura ya Mungu inahusu utu, na iwe ni mtu mwenye shida ya akili au mtu ambaye, kwa mfano, yuko katika hali ya kukosa fahamu ya kudumu, mtu huyo ana utambulisho. Na hilo linapewa kipaumbele kuliko asili ya mtu. Mungu ametuumba sisi na mimi kuwa wanadamu lakini wenye utambulisho maalum, watu maalum, wenye utu, lakini watu.

Na kwa nini amefanya hivi? Kwa sababu anataka uhusiano wa kipekee na kila mtu. Kwa hivyo, kila mtu amebarikiwa na utu, lakini utu huo umeundwa kuwa na uhusiano maalum na wa kipekee na Mungu. Na kila mmoja wetu anaweza kufurahia baraka hiyo maalum inayotoka kwa Mungu.

Nimetaja baadaye, Sabato, na linapokuja suala la Sabato, unaweza kuiona kama siku takatifu. Ndiyo siku pekee inayosemekana kuwa takatifu. Na kama siku maalum, ni unaposoma kupitia macho ya uzoefu wa Israeli na Mungu huko Sinai, katika uhusiano wa agano na Mungu, unaweza kuona jinsi ingekuwa ikimaanisha sherehe.

Na kwa sababu siku za Sabato, bila shaka, zilikuwa siku zilizotengwa kwa madhumuni ya ibada na kufurahia baraka za Mungu kwa kukomesha kazi, ni siku maalum, iliyotengwa kwa maana kwamba ni siku takatifu, iliyotengwa kwa ajili ya ibada iliyolenga. Na hilo ndilo linaloendelea hapa, nadhani, ni kwamba kuna mwaliko usio na maana kwa viumbe vyote kuingia katika pumziko lake la Sabato na kumfurahia katika siku hii ya sherehe. Ni siku iliyotengwa kwa ajili ya uwepo huu wa Mungu unaoburudisha na kufanya upya katika maisha ya watu wake na katika maisha ya uumbaji.

Mwandishi wa Waebrania anasema kwamba pumziko la Sabato nililolitaja hapo awali bado linapatikana. Na tunaingia katika hilo kwa imani, na tunaalikwa na Bwana wetu Yesu Kristo, na lazima tuitikie mwaliko huo wa kuingia katika maisha yake, Sabato yake, pumziko lake, ambalo linapatikana kwa wale wote watakaotubu dhambi zao, kama mwandishi wa Waebrania anavyotuambia. Na kisha tutaingia katika pumziko hilo kwa imani.

Mwishowe, ningependa kusema mambo machache kuhusu theolojia. Hii inatufundisha nini kuhusu Mungu, na inatufundisha nini kuhusu uumbaji wake? Tunapofikia mistari ya ufunguzi wa sura hii ya kwanza, nataka tutambue, muhimu sana, muhimu sana, kwamba jinsi uumbaji ulivyoambwa na Mungu si kama vile unavyoweza kupata katika ulimwengu wa kale, iwe ni katika Mashariki ya Karibu ya kale, au katika ulimwengu wa Kigiriki na Kirumi. Hapa, uumbaji si mwendelezo wa uwepo wa Mungu.

Sio ufufuo, na kwa ufufuo, namaanisha sio ukuaji wa nafsi yake, iwe Mungu na uumbaji ni viumbe tofauti kabisa, kwa hivyo tunaweza kusema kwa ujasiri kwamba hatuna uumbaji wa kimungu. Katika akili ya dini nyingi, kuna Baba Anga na Mama Dunia, kwamba Baba Anga na Mama Dunia ni viumbe hai vya kimungu, lakini sivyo ilivyo kwa mtazamo wa ulimwengu unaowasilishwa na Biblia. Katika Mashariki ya Karibu ya kale, ulikuwa na mawazo matatu.

Mojawapo ni jinsi uumbaji ulivyokuja kwa kujizaliana, kwamba miungu ya uumbaji ilijizalisha yenyewe, kisha ikajaza na kuumba ulimwengu. Ya pili ni motifu ya shujaa, inayoonyesha miungu ya machafuko, miungu ya maji, miungu ya kifo, ikipinga miungu ya ulimwengu, ambapo kuna uzima. Pambano hili linashindwa na mungu shujaa, na anafanywa mfalme wa miungu.

Bila shaka, hii sivyo ilivyo katika Mwanzo 1. Hakuna vita dhidi ya Mungu. Yeye husema tu kwa mamlaka, na kila kitu hutenda, na ikawa hivyo, na ikawa hivyo, na ikawa hivyo, na ikawa hivyo. Na anadhibiti chochote na kila kitu ambacho kinaweza kuwa kisicho na utaratibu, kama vile giza na vilindi.

Na kwa hivyo hakuna motifu ya Mungu hapa akiwa mungu shujaa ambaye anapingwa na miungu inayowakilisha chochote ambacho kingekuwa kinyume naye

na mamlaka yake kama muumbaji. motifu ya tatu ni uzazi. Hapa, una taswira ya kuzaliwa kwa miungu ya kiume.

Hawa wangukuwa miungu ya wapiganaji wa zamani na miungu ya kike, miungu ya kike, ambao hukutana na kuwa na uhusiano wa kimapenzi, muungano unaozalisha miungu, na kisha miungu huzalisha mpangilio uliombwa. Hapo, bila shaka, kuna kipengele cha kuvutia zaidi cha simulizi la uumbaji unaposoma katika muktadha wa simulizi za uumbaji za siku zake katika Mashariki ya Karibu ya kale, na kwamba, hakuna mungu wa kike. Hii ni kinyume cha utamaduni.

Hii ni tofauti sana na mtazamo wa ulimwengu wa watu wa kale katika Mashariki ya Karibu ya kale. Na kisha, linapokuja suala la ulimwengu wa Kigiriki na Kirumi, Plato au Aristotle, wanafalsafa wakubwa wa Kigiriki katika shule zote za falsafa, walielewa miungu kama mbali na wakati katika historia. Na kwa kweli, haikuwa ya kibinafsi.

Sio mungu katika nafsi. Lakini ili mungu awe tofauti na historia ya kibinafsi, historia ya mwanadamu, ni kutumia usemi huo kuonyesha uhusiano huu wa kibinafsi; wakati mwingine, utasikia watu wakisema kuhusu mimi na wewe, wakimaanisha Mungu au mtu mwingine wa kibinadamu, uhusiano wa mimi na wewe. Lakini kwa wanafalsafa wa Kigiriki, ni mimi-hiyo.

Mungu kweli ni tendo safi la mawazo, tendo safi la mawazo tofauti na kiumbe binafsi. Na hii ni tofauti sana na kile tunachokipata linapokuja suala la Mungu wa Biblia. Tunapokutana kwa ajili ya kikao chetu cha tatu, nitaingia katika sura ya 2, mstari wa 4, hadithi ya bustani.

Lakini nitaunganisha sura ya 1 na ya 2 pamoja ili kuzungumzia jinsi Mungu anavyoonyeshwa kama Mungu wa utatu, au kwa usahihi zaidi, tunaweza kusema, jinsi Mungu alivyo mmoja katika umoja, lakini ndani ya umoja huo, kunapatikana wingi. Kwa hivyo, kipindi cha 3 kitaanza na simulizi ya bustani. Na tutaangalia sura ya 2, mstari wa 4, hadi sura ya 3.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hiki ni kipindi nambari mbili, Uumbaji, Mwanzo 1.1 hadi 2.3.